

EXCELLENT (10+ OR BETTER)

SELMA VAN PANHUIS IN CONVERSATION WITH MATTHIJS RENSMAN + ALEXANDRA WERLICH

Anybody invited to realize a project in 1646 is asked to engage in conversation with a previously unknown correspondent.

This conversation takes place via e-mail and stretches through the whole period during which the artists develop their initial idea into final results. 1646 invites the correspondent at the other end of this contact to figure his/her way through this actual process.

In trying to picture what result the artists' work is going to, such exchange can become a reflection on the amount of otherwise untraceable choices of the moment which make up to the artists' practice.

This issue is part of the exhibition by Matthijs Rensman + Alexandra Werlich *Excellent (10+ or Better)*, February 6 2009 till February 28 2009 in 1646.

This artist
Matthijs Rensman + Alexandra Werlich

This correspondent
Selma van Panhuis

Concept and design
Nico Feragnoli

1646.

Boekhorststraat 125, 2512 cn, The Hague
The Netherlands

<http://1646.nl> - info@1646.nl

19-20 JAN: Selma van Panhuis (SP) aan Alexandra Werlich & Rensman (W&R)

Bij jullie werk is er vaak sprake van een behoorlijk theoretische omlijsting sprake, zoals de tekst bij EXCELLENT (10+ or better).

Scheppen deze theoretische kaders extra ruimte voor jullie om werk te maken?

Of is het juist zo dat het werk vraagt om tekstuele onderbouwing/theoretisch onderzoek?

W&R - SP

Voor ons zijn theoretische kaders bruikbaar als ze niet propageren om een absolute waarheid te zijn, maar ruimte voor variabelen open laten. We zijn geïnteresseerd geraakt in theorie en mede daarom zijn we gaan studeren (pedagogiek en antropologie). Daardoor is de ruimte die theoretische kaders ons bieden toegenomen. In onze tekst die je hebt gelezen is de terminologie van Erving Goffman terug te lezen, over de Frontstage and Backstage, in dit geval ontdekte we parallellen en verdiepingen in Goffmans boek "Presentation of self in everyday life" hier zijn we in ons werk ook mee bezig. Michel Foucault is ook een grote inspiratie. Deze theorieën geven ons een vocabulaire om werk op uiteen te zetten en het kan leiden tot inspiratie voor nieuw werk. Overigens vinden we dat voor ons werk dat tekst op zichzelf naast kunst moet bestaan. Allereerst gaat de waarde uit van het kunstwerk zelf, maar tegelijkertijd kunnen wij persoonlijk het niet meer los van elkaar zien.

We hebben voor de filmpjes in 1646 een enigzins theoretische methode toegepast, maar de praktijk heeft mede die methode gevormd, het gevolg van deze werkwijze is dus te zien in de films. De achterliggende theorie is overigens ondergeschikt aan het resultaat dat in de films is te zien en is voornamelijk alleen de opzet. We zouden deze werkwijze als een "associative representation" willen omschrijven, en deze is gebaseerd op eerdere werken als The death bed scene, waarin Rosalie (11 jaar) een stervende oude dame naspeelt. In feite hebben we slechts analytisch onder woorden gebracht wat er in de films te zien is en het verbeterd in latere werken. Nadat we zo te werk zijn gegaan en de ruwe shots hebben komt het editen er nog bij kijken en dan maken we hele duidelijke keuzes welk onderdeel van het acteren we gaan gebruiken. Bij het filmpje van de Honkballers is dit bijvoorbeeld alleen het gedeelte waarin ze in een vechtpartij uitbarsten.

SP - W&R

Kunnen jullie wat vertellen over jullie wijze van werk maken en presenteren?

W&R - SP

Onze manier van presenteren is er een die preferentieel tegen het megalomane aan zit. Maar als een kunstwerk beter tot zijn recht komt in een wat meer nederige setting dan heeft dat voorkeur. We zoeken voor ons werk vaak wel expres een wisselwerking op tussen film en installatie. De zeer fysiek aanwezige installaties creëren een vervreemdende werking in relatie tot de intieme opzet van de films, waardoor je voor een voyeuristisch observatie word uitgenodigd.

SP - W&R

Wat is volgens jullie de rol van de kunstenaar?

W&R - SP

De rol van de kunstenaar is niet iets dat je moet definiëren, net als dat je kunst op zich niet kan definiëren. Het is nutteloos om aan zo'n reïficatie tijd te verdoen. Kunst is beter thuis in het mystieke en abstracte. Bij een rol hoort een verwachtingspatroon, we vinden het de taak van een kunstenaar om dat verwachtingspatroon constant verschuivend en onvoorspelbaar te houden, waardoor er een status van liminaliteit ontstaat van rol op zich en nooit van definitieve uitvoering.

SP - W&R

Hans Theys, een kunsttheoreticus, had het in zijn lezing over de vraag 'waarom maak je kunst' en dat die vraag in onze op ratio gestoelde samenleving een soort blokkade van introspectie kan veroorzaken.

W&R - SP

We vragen ons af of de vraag "waarom maak je kunst" niet een vraag van de kunstenaar zelf? In plaats van de zogenaamde rationele samenleving. Daarnaast lijkt het alsof in die zogenaamde rationele wereld het antwoord op de vraag waarom je kunst maakt alleen een rationeel antwoord zou passen.

28-29 JAN: SP - W&R

Allereerst, om Hans Theys niet verkeerd geïntroduceerd te hebben, hij stelde dat de vraag 'waarom maak je kunst/waarom maak ik kunst' eigenlijk niet gesteld kan worden. Maar dat deze vraag desalniettemin, door bijvoorbeeld docenten aan een academie, toch gesteld wordt. Dat de reden van ons handelen vaak veel dieper ligt en veel vroeger, bijvoorbeeld in onze jeugd, en dat we die eigenlijk alleen met terugwerkende kracht kunnen verklaren. Ik vroeg me af of jullie films en installaties, op die manier beschouwd, dit soort structuren bloot leggen, of daaraan refereren. De maat, de (misschien wel megalomane) grootte van jullie werk en de rafelige opzet geeft als het ware het idee dat je erin zinkt en niet 'over de rand' kan kijken.

Hoe lang werken jullie aan een film/installatie? Zoals nu bij EXCELLENT (10+ or better), hoe gaat zo'n proces in z'n werk? Zijn de zusjes van Alexandra vaak een aanleiding? Ik kan me herinneren dat haar jongste zusje

al in het eerste jaar van de academie een rol speelde in haar werk.

W&R - SP

Als je door een soort psychoanalytische analyse je motivatie om kunst te maken kan opgraven en dat deze bijvoorbeeld door het onbewustzijn gestuurd wordt dan is het ook een antwoord op de vraag waarom je kunst maakt. Voor ons is het werken met Alexandra's zusjes voornamelijk heel leuk, ook een goed antwoord wat mij betreft. De onderwerpen worden zowel samen bedacht als dat ze gebaseerd kunnen zijn op bestaande interesses van de acteurs zoals bijv. Terri (21 jaar) een enorme interesse in medische programma's heeft en vandaar een mooie vertolking van een dokter maakt.

We refereren door onze methode aan een bepaalde discourse, de manier van handelen en onderlinge verhoudingen van bijvoorbeeld dokter en patiënt verhouding. Het kan gaan om een soort vanzelfsprekende machtsverhouding die we daardoor aan het licht brengen. We leggen de vinger op een plek neer maar gaan er niet uitbundig naar zitten wijzen, je kan de films ook op een heel andere manier ervaren, en deze ruimte willen we bewust open laten. In het honkbal filmpje gaat het meer om een latente functie van sport als strijdveld, wat spontaan tijdens het filmen ontstond. In interpretatief acteren op basis van veronderstellingen van een bepaalde rol komen dus verschillende onderwerpen en discourses aan het licht. Als een willekeurige toeschouwer er alleen om moet lachen en daar blij mee is dan vinden wij dat ook prima. Als ze het verschrikkelijk vinden liggen we er ook niet echt wakker van.

Wat mij betreft is het doel van een goede installatie om er helemaal in te zinken, niet alles in een keer te kunnen overzien en daardoor een soort zoektocht moet beginnen. Zoals bij de installaties van Paul McCarthy bijvoorbeeld waarbij je helemaal omringt bent van geluid, beeld, sets en props.

De films verschillen in lengte maar meestal komen ze spontaan snel en ongerepeteerd tot stand het duurt dus niet zo lang om ze te maken. Als het om een doorlopend verhaal gaat met meerdere sets zijn we er wat langer mee bezig. De tijd die we er aan bezig zijn zit vooral in het editen. En analyseren wat we met het ruwe materiaal willen op basis van onze opzet. Naar aanleiding van de geschoten beelden kunnen onze eerste bedoelingen soms totaal anders uitpakken. Het organiseren is ook vaak lastig, daarom gebruiken we ook onszelf in onze films. Verder kan een installatie aanleiding zijn voor een bijpassende film of andersom, ook kunnen ze gezamenlijk tot stand komen, dit heeft onze voorkeur.

30-31 JAN: SP - W&R

Eigenlijk halen jullie de onderwerpen voor je films en installaties dus vooral uit je nabije omgeving en komen ze al doende tot stand om er dan mee door te gaan aan de hand van bijv. theorieën die je interesseren of die je toepasbaar of verklarend/verdiepend acht.

W&R - SP

Vaak komen de ideeën inderdaad uit onze directe omgeving, maar dat hangt er wel een van af wat je als je directe omgeving ziet. Want het kan zowel dogmatisch gebruikt worden waarbij alleen directe participatie of autobiografische onderwerpen onder de nabije omgeving vallen. Voor een deel is er in onze films een zeer autobiografische en persoonlijke inslag (zowel van ons als de acteurs), maar dan met betrekking op meer gegeneraliseerde en iconische onderwerpen.

SP - W&R

Is McCarthy nog steeds een grote inspiratiebron? Kijken/denken jullie bijvoorbeeld vaak aan/naar zijn werk als jullie tegen problemen aan lopen?

Zijn er ook andere kunstenaars waar jullie je graag aan verhouden? Of die je op de een of andere wijze belangrijk vindt voor jullie werk?

W&R - SP

Wij vinden beiden Paul McCarthy echt geweldig, soms als we tegen problemen aanlopen kan het oplossing bieden. Andere kunstenaars waar we onder andere van houden zijn, Urs Fischer, Matthew Barney, Aernout Mik, Martin Kippenberger, Joep van Lieshout, Erik van Lieshout, Mike Kelley, Olaf Breuning, Jeff Wall, Thomas Hirschhorn, Jake and Dinos Chapman, Nan Goldin, Kienholz, John Bock en Egon Schiele.

SP - W&R

Praktisch, hoe verdelen jullie je tijd? Als je beide studeert en toch ook samen werk moet maken? Of werken jullie niet altijd samen en ook wel los van elkaar aan 'het' werk?

Maken jullie ook apart van elkaar werk?

W&R - SP

In principe weten we voor kunst wel goed tijd vrij te maken. Van de 2 weken die we hebben voor opbouwen heb ik de eerste 5 dagen zonder Alexandra gewerkt. Omdat het haar tentamenweek was, en vind ik best wel lastig op het moment dat er beslissingen moeten worden genomen. En daarom heb ik haar ook steeds lastig gevallen tijdens het leren. Verder kunnen we uitvoerend werk makkelijk los van elkaar doen. Onze Ideeën komen meestal individueel naar boven en op dat moment bespreken we het samen en verbeteren het waar nodig of beslissen dat het onbruikbaar is. Eigenlijk maken we nauwelijks apart werk en als we dat wel doen dan is het toch meestal een gezamenlijke productie, door discussies die we er over voeren.

SP - W&R

En de titel van deze presentatie in 1646, hoe is die tot stand gekomen? Heeft die ook te maken met het overwelldigende karakter waar jullie naar streven? Of slaat die meer direct op het onderwerp van de installatie?

W&R - SP

De titel is vrij ondoordacht tot stand gekomen maar achteraf kun je een aantal bruggen bouwen. Met name gaat het over een soort sarcastische arrogantie en narcisme waar een autobiografische achtergrond in schuilt.
